

Luomulehti

s. 12 BioFach

s. 21 Näin syntyy luomutuote

s. 8 Luomuinstituutti
aloitti työnsä

s.50 Hyvinvointi

s.52 Tutkimus

s.53 Tarina

Maitohankkeessa tuottajat, maidonjalostajat ja vähittäiskauppa painottivat rehuntuotannon tehokkuuteen, rehun laatuun ja tuotannon tehokkuuteen liittyvien innovaatioiden tarvetta.

Teksti: Terhi Latvala

Maitoketjussa tulevaisuuden innovaatioita suunnattava eläinten hyvinvointiin

Tuottajat, kuluttajat ja maidonjalostajat ympäri Eurooppaa haluavat panostaa eläinten hyvinvointiin. Suomessa koetaan että eläinten hyvinvointia maitoketjussa voisi parantaa muun muassa vasikoiden imetysaikaa pidentämällä. Vasikoiden imetysajan pidentäminen on Suomessa jo käytössä Juvalla.

SOLID (Sustainable Organic and Low Input Dairying) hankkeessa haastateltiin elintarvikeketjun toimijoita samanaikaisesti Belgiassa, Italiassa, Suomessa ja Iossassa-Britanniassa. Ohjatuissa ryhmäkeskusteluissa selvitettiin eri ketjun toimijoiden näkemysten eroja ja yhtäläisyyksiä koskien innovaa-

tiota luonnonmukaisen ja matalan panoskäytön maidontuotannossa. Matalan panoskäytön maidontuotanto tarkoittaa esimerkiksi sitä, että maitotilalla käytetään vähemmän ostorehujia, lannoitteita, kasvinsuojelu-aineita ja ostoenergiaa tavanomaiseen tuotantoon verrattuna.

Suomessa järjestettiin kolme keskus-

telua keväällä 2012, joista Juvalla selvitettiin tuottajien näkemyksiä, Helsingin Viikissä kuluttajien näkemyksiä ja Luomumessujen yhteydessä Helsingissä maidonjalostajien mielipiteitä. Lisäksi näkökulmaa täydennettiin vähittäiskaupan osalta haastatteluin. Ketjutarkastelu on tärkeää, sillä vain niillä innovaatioilla, jotka kaikki elintarvikeketjun toimijat voivat hyväksyä, on menestymismahdollisuuksia.

Hyvinvointi etusijalla

Keskustelussa annettiin vastaajille tehtäväksi järjestellä yli kolmekymmentä tulevaisuuden innovaatioita koskevaa väi-

tettä tärkeysjärjestykseen. Väitteet oli kerätty koskien luomutuotantoa, mutta myös matalapanoksinen tuotanto huomioiden, sillä luomusäännökset eivät rajoita tätä tuotantotapaa.

Vaikka toimijoiden näkemyksissä oli jonkin verran painotuseroja, eläinten hyvinvointia koskevat innovaatiot nousivat selkeästi etusijalle. Kuluttajat näyttivät painottavan erityisesti eläinten hyvinvointiin liittyviä innovaatioita. Tämä näkyi kauttaaltaan lähes jokaisessa maassa. Tuottajat, maidonjalostajat ja vähittäiskauppa painottivat rehuntuotannon tehokkuuteen, rehun laatuun ja tuotannon tehokkuuteen liittyviä innovaatioita. Eläinten hyvinvointi oli kuitenkin tärkeää myös näille toimijoille.

Erityisesti Suomeen kaivattuja innovaatioita

Ryhmäkeskusteluissa selvitettiin myös, mihin suomalaisessa elintarvikeketjussa innovaatioita olisi erityisesti suunnattava. Kuluttajat nostivat esiin sen, että erityisesti hinnoittelussa tarvittaisiin uusia innovaatioita. Kuluttajille pitäisi tarjota tietoa siitä, mistä luomussa maksetaan. Myös jalostajat ja vähittäiskaupan edustajat keskustelivat siitä, että maidon tuottamiseen vaadittavat ketjun vaiheet

Suomessa eniten kannatusta saaneet innovaatiot

- Eläinten hyvinvointiin liittyvät innovaatiot: esimerkiksi vasikoiden pidennetty imetysaika ja eläintiloihin liittyvät parannukset
- Antibioottivapaiden tuotantotapojen kehittäminen
- Luonnollisten lääkekasvien käytön kehittäminen laitumilla
- Eläinrotujen (vuohet, naudat) soveltuvuuden kehittäminen erityisesti matalapanoksiseen ja luomutuotantoon
- Maan kasvukuntoa parantavien viljelytekniikoiden kehittäminen
- Uusien karkearehukasvilajikkeiden kehittäminen erityisesti matalapanoksisen ja luomutuotannon tarpeisiin
- Ostorehujen käytön minimoiminen tilalla tuotetuilla rehuilla
- Sadontuotannon ja maanhoidon edistäminen lannasta ja liettestä peräisin olevan typen kierron parantamiseksi

Suomessa järjestettiin kolme keskustelua keväällä 2012, joista Juvalla selvitettiin tuottajien näkemyksiä, Helsingin Viikissä kuluttajien näkemyksiä ja Luomumessujen yhteydessä Helsingissä maidonjalostajien mielipiteitä.

saisivat olla läpinäkyvämpiä.

Lisäksi toivottiin suomalaisia innovaatioita maidon jatkojalostukseen ja logistiikkaan. Tuottajakeskusteluissa esiin nousi ravinnekierron, erityisesti typen ja fosforin kierron, tehostaminen. Lisäksi viljelykierto pitäisi katsoa olevan yhtä laajemmin toteutettavissa.

SOLID-hankkeen ohjausryhmässä eurooppalaisia maidontuottajia edustaa **Heli Ahonen**. Ahosen Juvalla luomumaitoa tuottavassa navetassa on kokeiluna vasikoiden pidennetty imetys, mikä sai kannatusta uutena innovaationa erityisesti eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi.

Selkeä ei geenimuuntelulle

Yhteinen linja eri maiden näkemyksissä löytyi myös siitä, että tuotannossa ei haluta geenimuuntelun avulla lisätä tuotavuutta käyttämällä geenitekniikalla

muunnettuja kasveja tai muuntogeenisiä eläimiä.

Monet vastaajat kokivat myös luonnonvastaiseksi innovaatiot, jotka liittyivät geneettisen valinnan nopeuttamiseen koeputkihedelmöityksellä, vasikan kehityksen nopeuttamiseen sukukypsyyden aikaistamiseksi sekä kokonaan sisätiloissa pidettävän lypsykarjan hyvinvointiin liittyvät innovaatiot. •

Kirjoittaja on mukana SOLID-projektin työpaketissa 5, jossa analysoidaan matalapanoksisen ja luomutuotannon kilpailukykyä koko tarjontaketjun näkökulmasta.

SOLID-hankkeen raportti eri maiden toimijoiden näkemyksistä on saatavilla lähiaikoina hankkeen sivuilla www.solidairy.eu. Raportti voidaan tarvittaessa lähettää myös pyynnöstä.

Nicholas, P., Zanoli, R., Mandolesi, S., Latvala, T. ja van Loo, E. Identification of expectations along the supply chain: report of the qualitative analysis. 2012. 82 s.